متن تصحیح شده و نهایی متمم قانون اساسی

★ سرویس سیاسی ـ شورای بازنگری قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران‌که درتاریخ چهارم اردیبهشت ماه امسال‌که بنا بفرمان‌حضرت امام خمینی رضوان‌الله تعالی‌علیه ، برای اصلاح موادی از قانون اساسی تشکیل شده بود، پس‌از برگزاری سی‌و هشت جلسه عمومی ، طی دو ماه گذشته ، کار اصلاح و ترمیم قانون اساسی را به پایان رساند.

حضرت امام‌خمینی قدس‌سره‌الشریف درچهارم اردیبهشت ماه امسال طی‌نامه‌ای خطاب به‌حضرت آیت‌الله خامنه‌ای ، هیاتی را برای رفع نقایص قانون اساسی ، تعیین فرمودند.

متن نامه حضرت امام در آن تاریخ به این شرح منتشر شد:

بسم‌الله‌الرحمن‌الرحیم.

جناب حجت‌الاسلام آقای خامنه‌ای ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران دامت‌افاضاته.

از آنجا که پس‌از کسب ۱۰سال تجربه‌عینی و عملی از اداره کشور اکثر مسئولین و دست‌اندرکاران و کارشناسان نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران براین عقیده‌اند که قانون اساسی‌با اینکه دارای نقاط قوت بسیار خوب و جاودانه است ، دارای‌نقائص و اشکالاتی‌است که‌درتدوین و تصویب آن به علت جو ملتهب ابتدای پیروزی انقلاب‌و عدم‌شناخت دقیق معضلات اجرایی‌جامعه، کمتر به آن توجه شده است. ولی خوشبختانه مساله ترمیم قانون اساسی پس‌از یکی دو سال مورد بحث محافل گوناگون بوده است و رفع نقائص آن‌یک ضرورت‌اجتناب‌ناپذیر جامعه‌اسلامی و انقلابی ما است و چه‌بسا تاخیر در آن موجب بروز آفات و عواقب تلخی برای کشور و انقلاب گردد و من نیز‌بنابر احساس تکلیف شرعی وملی خود از مدتها قبل در فکر حل آن بودم که جنگ و مسائل دیگر مانع از انجام آن می‌گردید.

اکنون که به یاری خداوند بزرگ و دعای خیر حضرت بقیه‌الله روحی‌له‌الفداء نظام اسلامی ایران راه سازندگی و رشدو تعالی همه‌جانبه خود را در پیش گرفته است ، هیاتی را برای رسیدگی به این امر مهم تعیین نمودم که‌پس‌از بررسی و تدوین و تصویب موارد و اصولی که ذکر می‌شود ، تائید آنرا به آراء عمومی مردم شریف و عزیز ایران بگذارند.

الف: حضرات حجج اسلام والمسلمین و آقایانی که برای این مهم درنظر گرفته‌ام:

۱ ـ آقای مشکینی ۲ ـ آقای طاهری خرم‌آبادی ۳ ـ آقای مومن ۴ ـ آقای هاشمی‌رفسنجانی ۵ـ آقای امینی ۶ ـ آقای خامنه‌ای ۷ـ آقای موسوی (نخست‌وزیر) ۸ ـ آقای حسن‌حبیبی ۹ ـ آقای موسوی اردبیلی ۱۰ ـ آقای موسوی خوئینی ۱۱ ـ آقای محمدی گیلانی ۱۲ـ آقای خزعلی ۱۳ ـ آقای یزدی ۱۴ ـ آقای امامی‌کاشانی ۱۵ـ آقای جنتی ۱۶ ـ آقای مهدوی‌کنی ۱۷ ـ آقای آذری‌قمی ۱۸ ـ آقای توسلی ۱۹ ـ آقای کروبی ۲۰ ـ آقای عبدالله نوری.

که آقایان محترم از مجلس خبرگان و قوای مقننه و اجرائیه‌و قضائیه ومجمع تشخیص‌مصلحت و افرادی دیگر و نیز پنج نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی‌به انتخاب مجلس، انتخاب شده‌اند.

ب ـ محدوده مسائل مورد بحث:
۱ ـ رهبری
۲ ـ تمرکز در مدیریت قوه مجریه
۳ ـ تمرکز در مدیریت قوه قضائیه
۴ ـ تمرکز در مدیریت صدا و سیما ، بصورتی که قوای سه‌گانه در آن نظارت داشته باشند.
۵ ـ تعداد نمایندگان مجلس شورای اسلامی
۶ ـ مجمع تشخیص مصلحت برای حل معضلات نظام‌و مشورت رهبری به صورتی که قدرتی در عرض قوای دیگر نباشد.
۷ ـ راه بازنگری به قانون اساسی
۸ ـ تغییر نام مجلس شورای ملی به مجلس شورای اسلامی

ج ـ مدت برای اینکار حداکثر ۲ماه هست.

توفیق حضرات آقایان را از خداوند متعال خواستارم.

والسلام علیکم و رحمت‌الله و برکاته
۴ر۲ر۶۸ روح‌الله الموسوی الخمینی

شورای بازنگری قانون اساسی به دنبال‌آغاز فعالیت دو ماهه خود ، طی این مدت ، باتشکیل چهارکمیسیون جداگانه ،تحت عناوین: کمیسیون بررسی مسایل‌رهبری و مجمع تشخیص مصلحت، کمیسیون مسایل مربوط به تمرکز در مدیریت قوه مجریه، کمیسیون مربوط به تمرکز در قوه قضائیه و کمیسیون بررسی مسایل مربوط به تمرکز در مدیریت صدا و سیما ، به اصلاح هشت مورد از مواد قانون اساسی که در پیام حضرت امام مورد اشاره قرار گرفته بود، پرداخت.

در آستانه همه‌پرسی اصلاح قانون اساسی که در اولین‌جمعه مردادماه جاری‌برگزار خواهد شد ، متن کامل موادی از قانون اساسی که از سوی شورای بازنگری ، اصلاح شده است، تهیه شده که برای اطلاع خوانندگان گرامی منتشر می‌شود.

متن کامل مواد اصلاح شده قانون اساسی در پی از نظرتان می‌گذرد:

اصل پنجم

در زمان غیبت‌حضرت‌ولی‌عصر «عجل‌الله‌تعالی‌فرجه» در جمهوری اسلامی ایران ولایت امر و امامت امت برعهده فقیه عادل و با تقوی، آگاه به زمان، شجاع، مدیر و مدبر است که طبق اصل یکصدوهفتم عهده‌دار آن می‌گردد.

اصل پنجاه و هفتم

قوای حاکم در جمهوری اسلامی ایران عبارتند از: قوه مقننه، قوه مجریه و قوه قضائیه که زیرنظر ولایت امر و امامت امت برطبق اصول آینده این قانون اعمال می‌گردند. این قوا مستقل از یکدیگرند.

اصل شصتم

اعمال قوه مجریه جز در اموری که در این قانون مستقیما برعهده رهبری گذارده شده، از طریق رئیس جمهور و وزراء است.

اصل شصت‌وچهارم

عده نمایندگان مجلس‌شورای‌اسلامی نویست‌وهفتاد نفر است و از تاریخ همه‌پرسی سال یکهزاروسیصدو شصت‌وهشت هجری شمسی پس از هر ده سال، با در نظرگرفتن عوامل انسانی، سیاسی، جغرافیائی و نظایر آنها حداکثر بیست نفر نماینده می‌تواند اضافه شود.

زرتشتیان و کلیمیان هرکدام یک نماینده و مسیحیان آشوری و کلدانی مجموعا یک نماینده و مسیحیان ارمنی جنوب و شمال هرکدام یک نماینده انتخاب می‌کنند.

محدوده حوزه‌های انتخابیه و تعداد نمایندگان را قانون معین می‌کند.

اصل شصت‌ونهم

مذاکرات مجلس شورای اسلامی باید علنی باشد و گزارش کامل آن از طریق رادیو و روزنامه رسمی برای اطلاع عموم منتشر شود. در شرایط اضطراری، در صورتی که رعایت امنیت کشور ایجاب کند، به تقاضای رئیس جمهور یا یکی از وزراء یا ده نفر از نمایندگان، جلسه غیرعلنی تشکیل می‌شود. مصوبات جلسه غیرعلنی در صورتی معتبر است که با حضور شورای نگهبان به تصویب سه چهارم مجموع نمایندگان برسد. گزارش و مصوبات این جلسات باید پس از برطرف‌شدن شرایط اضطراری برای اطلاع عموم منتشر گردد.

اصل هفتادم

رئیس جمهور و معاونان او و وزیران به اجتماع یا به انفراد حق شرکت در جلسات علنی مجلس را دارند و می‌توانند مشاوران خود را همراه داشته باشند و در صورتی که نمایندگان لازم بدانند، وزراء مکلف به حضورند و هرگاه تقاضا کنند مطالبشان استماع‌می‌شود.

اصل هشتادوپنجم

سمت نمایندگی قائم به شخص است‌وقابل‌واگذاری به دیگری نیست. مجلس نمی‌تواند اختیار قانونگذاری رابه شخص یا هیاتی واگذار کند ولی در موارد ضروری می‌تواند اختیار وضع بعضی از قوانین را با رعایت اصل هفتادو دوم به کمیسیونهای داخلی خود تفویض کند، در این صورت این قوانین در مدتی که مجلس تعیین می‌نماید بصورت آزمایشی اجرا می‌شود و تصویب‌نهائی آنها با مجلس خواهد بود.

همچنین مجلس شورای اسلامی می‌تواند تصویب دائمی اساسنامه سازمانها، شرکتها، موسسات دولتی یا وابسته به دولت را با رعایت اصل هفتادودوم به کمیسیونهای ذیربط واگذار کند و یا اجازه‌تصویب آنها را به دولت بدهد. در این صورت مصوبات دولت نباید با اصول و احکام مذهب رسمی کشوریا قانون اساسی مغایرت داشته باشد، تشخیص این امر به ترتیب مذکور در اصل نودوششم با شورای نگهبان است. علاوه‌براین مصوبات دولت نباید مخالف قوانین و مقررات عمومی کشور باشد و به منظور بررسی و اعلام عدم مغایرت آنها با قوانین مزبور باید ضمن ابلاغ برای اجرا به اطلاع رئیس مجلس شورای اسلامی برسد.

اصل هشتادو هفتم

رئیس‌جمهور برای هیات وزیران پس از تشکیل و پیش‌از هر اقدام‌دیگر باید از مجلس رای اعتماد‌بگیرد. در دوران تصدی نیز در مورد مسائل مهم و مورد اختلاف می‌تواند از مجلس برای هیات وزیران تقاضای رای کند.

اصل نودو یکم

به منظور پاسداری از احکام اسلام وقانون‌اساسی از نظر عدم مغایرت مصوبات مجلس شورای اسلامی با آنها، شورایی به نام‌شورای نگهبان با ترکیب زیرتشکیل می‌شود:

۱ـ شش نفر از فقهای عادل وآگاه به مقتضیات زمان و مسائل روز. انتخاب این عده با مقام‌رهبری‌است.

۲ـ شش نفر حقوقدان، در رشته‌های مختلف‌حقوقی، از میان حقوقدانان مسلمانی که به وسیله رئیس قوه قضائیه به مجلس شورای اسلامی معرفی می‌شوندو با رای مجلس انتخاب می‌گردند.

اصل نودو نهم

شورای نگهبان نظارت بر انتخاب خبرگان‌رهبری، انتخاب رئیس جمهور، انتخابات مجلس شورای اسلامی و مراجعه به آراء عمومی را برعهده دارد.

اصل یکصدو هفتم

پس از مرجع عالیقدر تقلید ورهبر کبیر انقلاب جهانی اسلام و بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران‌حضرت آیت‌الله العظمی امام خمینی «قدس سره‌الشریف» که از طرف اکثریت قاطع مردم به مرجعیت ورهبری شناخته‌و پذیرفته شدند، تعیین رهبر به عهده خبرگان منتخب‌مردم است. خبرگان رهبری درباره همه فقها واجد شرایط مذکور در اصل پنجم ویکصد و نهم بررسی و مشورت می‌کنند هرگاه یکی‌از آنان را اعلم به احکام‌وموضوعات فقهی یا مسائل سیاسی واجتماعی یا دارای مقبولیت عامه یا واجد برجستگی خاص در یکی از صفات مذکور در اصل یکصدو نهم تشخیص دهند او را به رهبری انتخاب می‌کنند و در غیر این صورت یکی از آنان را به عنوان رهبر انتخاب ومعرفی می‌نمایند. رهبر منتخب خبرگان، ولایت امر و همه مسئولیتهای ناشی از آن را برعهده خواهد داشت.

رهبر دربرابر قوانین باسایر افرادکشور مساوی‌است.

اصل یکصدو هشتم

قانون مربوط به تعداد و شرایط خبرگان، کیفیت انتخاب آنها و آئین‌نامه‌داخلی جلسات آنان برای‌نخستین دوره باید به وسیله فقها اولین شورای نگهبان تهیه و بااکثریت آراء آنان تصویب شود و به تصویب نهائی رهبر انقلاب برسد. از آن پس هرگونه تغییر وتجدیدنظر در این قانون وتصویب سایر مقررات مربوط به وظایف خبرگان در صلاحیت خود آنان است.

اصل یکصدو نهم

شرایط و صفات رهبر:
۱ـ صلاحیت علمی‌لازم‌برای افتاء درابواب‌مختلف‌فقه.
۲ـ عدالت و تقوای لازم برای رهبری‌امت اسلام.
۳ـ بینش صحیح‌سیاسی و اجتماعی، تدبیر،شجاعت، مدیریت و قدرت کافی برای رهبری.

در صورت تعدد واجدین شرایط فوق، شخصی که دارای بینش فقهی وسیاسی قوی‌تر باشد مقدم است.

اصل یکصدو دهم

وظایف و اختیارات رهبر:
۱ـ تعیین سیاستهای کلی نظام جمهوری اسلامی ایران پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت‌نظام.
۲ـ نظارت بر حسن اجرای سیاستهای کلی نظام.
۳ـ فرمان همه‌پرسی.
۴ـ فرماندهی کل نیروهای مسلح.
۵ـ اعلان جنگ وصلح‌و بسیج نیروها.
۶ـ نصب و عزل وقبول استعفاء
الف‌ـ فقهای شورای نگهبان.
ب‌ـ عالیترین مقام قوه قضائیه.
ج‌ـ رئیس سازمان صداو سیمای جمهوری اسلامی ایران.
د‌ـ رئیس ستاد مشترک.
هـ ـ فرمانده کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی.
و‌ـ فرماندهان عالی نیروهای نظامی و انتظامی.
۷ـ حل اختلاف وتنظیم روابط قوای سه‌گانه.
۸ـ حل معضلات نظام که از طرق عادی قابل حل نیست، از طریق مجمع تشخیص مصلحت نظام.
۹ـ امضاء حکم ریاست جمهوری پس ازانتخاب مردم‌ـ صلاحیت داوطلبان ریاست جمهوری از جهت دارا بودن شرایطی که در این اصل می‌آید، باید قبل از انتخابات به تایید شورای نگهبان و در دوره اول به تاییدرهبری برسد.
۱۰ـ عزل رئیس جمهور با در نظر گرفتن مصالح کشور پس از حکم دیوانعالی کشور به تخلف وی از وظایف قانونی، یا رای مجلس شورای اسلامی به عدم کفایت وی براساس اصل هشتادو نهم.
۱۱ـ عفو یا تخفیف مجازات محکومین در حدود موازین اسلامی پس از پیشنهاد رئیس قوه قضائیه.

رهبر می‌تواند بعضی از وظایف واختیارات خود رابه شخص دیگری تفویض کند.

اصل یکصدو یازدهم

هرگاه رهبر از انجام وظایف قانونی خود ناتوان شود، یا فاقد یکی از شرایط مذکور در اصل پنجم و یکصدو نهم گردد، یا معلوم شود از آغاز فاقد بعضی‌از شرایط بوده است، از مقام خود برکنار خواهد شد.

تشخیص این امر به عهده خبرگان مذکور در اصل یکصد وهشتم می‌باشد.

در صورت فوت یا کناره‌گیری یا عزل رهبر، خبرگان موظفند، در اسرع وقت نسبت به تعیین‌ومعرفی رهبر جدید اقدام نمایند. تا هنگام معرفی رهبر،شورائی مرکب از رئیس جمهور، رئیس قوه قضائیه ویکی‌ازفقهای شورای‌نگهبان‌به‌انتخاب مجمع تشخیص‌مصلحت‌نظام،وظایف رهبری‌رابه‌طور موقت به‌عهده می‌گیرد‌وچنانچه‌دراین مدت یکی‌از آنان بهر دلیل نتواند انجام وظیفه نماید، فرد دیگری به انتخاب مجمع ، با حفظ اکثریت فقهاء ، در شوری به جای وی منصوب میگردد.

این شورا در خصوص وظایف بندهای ۱ و ۳ و ۵ و ۷ و قسمتهای (د) و (هـ) و (و) بند۶ اصل یکصدو دهم، پس از تصویب سه‌چهارم اعضاء مجمع تشخیص مصلحت نظام اقدام میکند.

هرگاه رهبر براثر بیماری یا حادثه دیگری موقتا ازانجام وظایف‌رهبری‌ناتوان شود، در این مدت‌شورای مذکور در این‌اصل هم وظایف‌او را عهده‌دار خواهدبود.

اصل یکصدو دوازدهم

مجمع تشخیص مصلحت نظام‌برای تشخیص‌مصلحت در مواردی که مصوبه مجلس شورای اسلامی راشورای نگهبان خلاف موازین شرع و یا قانون اساسی بداند و مجلس با درنظر گرفتن مصلحت نظام یا ضرورت نظر شورای نگهبان را نپذیرد ومشاوره در اموری که‌رهبری به آنان ارجاع می‌دهد و سایر وظایفی که در این قانون ذکر شده است ، به دستور رهبری‌تشکیل می‌شود.

اعضاء ثابت ومتغیر این مجمع را مقام رهبری تعیین می‌نماید.

مقررات مربوط به مجمع توسط خود اعضا تهیه و تصویب و به تائید مقام‌رهبری خواهد رسید.

اصل یکصد و سیزدهم

پس از مقام رهبری، رئیس جمهور عالیترین مقام رسمی کشور است و مسئولیت اجرای قانون اساسی‌و ریاست قوه مجریه را جز در اموری که مستقیما به رهبری مربوط میشود، برعهده دارد.

اصل یکصد و بیست و یکم

رئیس جمهور درمجلس شورای اسلامی درجلسه‌ای که با حضور رئیس قوه قضائیه و اعضای شورای‌نگهبان قانون اساسی تشکیل می‌شود به ترتیب زیر سوگند یاد می‌کند و سوگندنامه را امضاء می‌نماید.

بسم‌الله الرحمن الرحیم

«من به عنوان رئیس جمهور در پیشگاه قرآن کریم و در برابر ملت ایران به خداوند قادر متعال سوگندیاد می‌کنم که پاسدار مذهب رسمی و نظام جمهوری‌اسلامی و قانون اساسی کشور باشم‌و همه استعداد و صلاحیت خویش را در راه ایفای مسئولیتهائی که برعهده گرفته‌ام بکار گیرم و خود را وقف خدمت به مردم و اعتلای‌کشور، ترویج دین و اخلاق ، پشتیبانی از حق وگسترش عدالت سازم و ازهرگونه خودکامگی بپرهیزم و از آزادی و حرمت اشخاص و حقوقی که قانون اساسی برای ملت شناخته است حمایت کنم. درحراست ازمرزها واستقلال سیاسی و اقتصادی و فرهنگی کشور از هیچ اقدامی دریغ نورزم و بااستعانت از خداوند و پیروی ازپیامبر اسلام و ائمه اطهار علیهم السلام قدرتی راکه ملت به عنوان امانتی مقدس بمن سپرده است همچون امینی پارسا و فداکار نگاهدار باشم و آنرا به منتخب ملت پس از خود بسپارم.»

اصل یکصد و بیست ودوم

رئیس جمهور در حدود اختیارات و وظایفی که به موجب قانون اساسی و یاقوانین عادی بعهده دارد در برابر ملت و رهبر و مجلس شورای اسلامی مسئول است .

اصل یکصد و سی‌وسوم

وزراء توسط رئیس جمهور تعیین و برای گرفتن رای‌اعتماد به مجلس معرفی می‌شوند. تعداد وزیران و حدود اختیارات هریک از آنان را قانون معین می‌کند.

اصل یکصد و بیست و ششم

رئیس جمهور مسئولیت امور برنامه و بودجه و امور اداری و استخدامی کشور را مستقیما برعهده‌دارد و میتواند اداره آنها را به عهده دیگری بگذارد .

اصل یکصد و سی و هشتم

علاوه بر مواردی که هیات وزیران یا وزیری‌مامور تدوین آئین‌نامه‌های اجرائی‌قوانین میشود، هیات‌وزیران حق دارد برای انجام وظایف اداری و تامین اجرای قوانین و تنظیم سازمانهای اداری به وضع تصویب‌نامه و آئین‌نامه بپردازد . هر یک از وزیران نیز در حدود وظایف خویش و مصوبات هیات وزیران حق وضع آئین‌نامه و صدور بخشنامه را دارد‌ولی مفاد این‌مقررات نباید با متن و روح قوانین مخالف باشد .

دولت می‌تواند تصویب برخی از امور مربوط به وظایف خود را به کمیسیونهای متشکل از چند وزیر واگذار نماید . مصوبات این کمیسیونها در محدوده قوانین پس از تایید رئیس جمهور لازم‌الاجراست .

تصویب‌نامه‌ها و آئین‌نامه‌های دولت و مصوبات کمیسیونهای مذکور در این اصل ، ضمن ابلاغ برای اجرا به اطلاع رئیس مجلس شورای اسلامی میرسد ت در صورتیکه آنها را برخلاف قوانین بیابد با ذکر دلیل برای تجدید نظر به هیات وزیران بفرستد .

اصل یکصد و چهلم

رسیدگی به اتهام رئیس جمهور و معاونان او و وزیران در مورد جرائم عادی با اطلاع مجلس شورای اسلامی درد دادگاههای عمومی دادگستری انجام می‌شود.

اصل یکصد و چهل و یکم

رئیس جمهور، معاونان رئیس جمهور ، وزیران و کارمندان دولت نمی‌توانند بیش‌از یکشغل دولتی‌داشته باشند و داشتن هرنوع شغل دیگر در موسساتی که تمام یا قسمتی از سرمایه آن متعلق به دولت یا موسسات عمومی استو نمایندگی مجلس شورای اسلامی ووکالت دادگستری و مشاوره حقوقی و نیز ریاست ومدیریت عامل یا عضویت در هیات مدیره انواع مختلف شرکتهای خصوصی ، جز شرکتهای تعاونی ادارات و موسسات برای آنان ممنوع است .

سمتهای آموزشی در دانشگاهها و موسسات تحقیقاتی ازاین حکم مستثنی است .

اصل یکصدو چهل‌ودوم

دارائی رهبر، رئیس‌جمهور، معاونان رئیس جمهور ، وزیران و همسر و فرزندان آنان قبل و بعد از خدمت ، توسط رئیس قوه قضائیه رسیدگی می‌شود که برخلاف حق، افزایش نیافته باشد .

اصل یکصدو پنجاه وهفتم

به منظور انجام مسئولیتهای قوه قضائیه در کلیه‌امور قضائی و اداری واجرائی مقام رهبری یک نفر مجتهد عادل وآگاه به امور قضائی و مدیر ومدبر را برای مدت پنجسال به عنوان رئیس قوه قضائیه تعیین می‌نماید که عالیترین مقام قوه قضائیه است .

اصل یکصدو پنجاه و هشتم

وظایف رئیس قوه قضائیه بشرح زیر است .
۱ـ ایجاد تشکیلات لازم در دادگستری به تناسب مسئولیتهای اصل یکصدو پنجاه ششم .
۲ـ تهیه لوایح قضائی متناسب با جمهوری اسلامی .
۳ـ استخدام قضات عادل و شایسته و عزل و نصب آنها و تغییر محل ماموریت و تعیین مشاغل و ترفیع آنان و مانند اینها از امور اداری ، طبق قانون .

اصل یکصدو شصتم

وزیر دادگستری مسئولیت کلیه مسائل مربوط به روابط قوه قضائیه با قوه مجریه و قوه مقننه رابرعهده دارد واز میان کسانی که رئیس قوه‌قضائیه به رئیس جمهور پیشنهاد میکند انتخاب می‌گردد .

رئیس قوه قضائیه میتواند اختیارات تام مالی واداری و نیز اختیارات استخدامی غیر قضات رابه وزیر دادگستری تفویض کند . دراین صورت وزیر دادگستری دارای همان اختیارات ووظایفی خواهد بود که در قوانین برای وزراء بعنوان عالیترین مقام اجرائی پیش‌بینی میشود .

اصل یکصدو شصت‌ویکم

دیوان‌عالی کشور بمنظور نظارت براجرای صحیح قوانین در محاکم وایجاد وحدت رویه قضائی و انجام مسئولیتهائی که طبق قانون به آن محول میشود براساس ضوابطی که رئیس قوه‌قضائیه تعیین می‌کند تشکیل میگردد.

اصل یکصدو شصت‌و دوم

رئیس دیوانعالی کشور و دادستان کل باید مجتهد عادل و آگاه به امور قضائی باشند و رئیس قوه قضائیه بامشورت قضات دیوانعالی کشور آنها را برای مدت پنجسال بهاین سمت منصوب میکند .

اصل یکصد و شصت و چهارم

قاضی را نمی‌توان از مقامی که شاغل آن است بدون محاکمه وثبوت جرم یا تخلفی که موجب انفصال است بطور موقت یادائم منفصل کرد یا بدون رضای او محل خدمت یا سمتش را تغییر داد مگر به اقتضای مصلحت جامعه باتصمیم رئیس قوه‌قضائیه پس از مشورت بارئیس دیوانعالی کشورو دادستان کل. نقل‌و انتقال دوره‌ای قضات برطبق ضوابط کلی که قانون تعیین می‌کند صورت می‌گیرد .

اصل یکصدو هفتاد و سوم

بمنظور رسیدگی به شکایات ، تظلمات و اعتراضات مردم نسبت به ماموران یا واحدها یا آئین‌نامه‌های دولتی و احقاق حقوق آنها ، دیوانی بنام دیوان عدالت اداری‌زیر نظر رئیس قوه قضائیه تاسیس می‌گردد .

حدود اختیارات و نحوه عمل این دیوان را قانون‌تعیین میکند

اصل یکصدو هفتادو چهارم

براساس حق نظارت قوه قضائیه نسبت به حسن‌جریان دهم ، پس از تصویب سه‌چهارم اعضاء مجمع تشخیص بنام سازمان‌بازرسی‌کل‌کشور، زیرنظر رئیس قوه قضائیه تشکیل می‌گردد .

حدود اختیارات و وظایف این سازمان را قانون تعیین می‌کند .

فصل دوازدهم
صدا و سیما

اصل یکصد و هفتاد و پنجم

در صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران ، آزادی بیان و نشر افکار با رعایت موازین اسلامی و مصالح کشور باید تامین گردد .

نصب و عزل رئیس سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران با مقام رهبری است و شورائی مرکب از نمایندگان رئیس جمهور و رئیس قوه قضائیه و مجلس شورای اسلامی (هرکدام دو نفر) نظارت بر این سازمان خواهند داشت .

خط مشی و ترتیب اداره سازمان و نظارت برآن را قانون معین می‌کند .

فصل سیزدهم
شورای عالی امنیت ملی

اصل یکصد و هفتاد و ششم

به منظور تامین منافع ملی و پاسداری از انقلاب‌اسلامی و تمامیت ارضی و حاکمیت ملی شورای عالی امنیت ملی به ریاست رئیس جمهور ، با وظایف زیر تشکیل می‌گردد.
۱ـ تعیین سیاستهای دفاعی ـ امنیتی کشور درمحدوده سیاستهای کلی تعیین شده از طرف مقام رهبری .
۲ـ هماهنگ نمودن فعالیت های سیاسی ، اطلاعاتی، اجتماعی ، فرهنگی و اقتصادی در ارتباط با تدابیر کلی دفاعی ـ امنیتی .
۳ـ بهره‌گیری از امکانات مادی و معنوی کشوربرای مقابله با تهدیدهای داخلی و خارجی .

اعضای شورا عبارتند از :
- روسای قوای سه‌گانه
- رئیس ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح
- مسئول امور برنامه و بودجه
- دو نماینده به انتخاب مقام رهبری
- وزرای امور خارجه ، کشور ، اطلاعات
- حسب مورد وزیر مربوط و عالیترین مقام ارتش و سپاه

شورای عالی امنیت ملی به تناسب وظایف خود شوراهای فرعی از قبیل شورای دفاع و شورای امنیت کشور تشکیل می‌دهد. ریاست هریک از شوراهای فرعی با رئیس جمهور یا یکی از اعضای شورای عالی است که از طرف رئیس جمهور تعیین می‌شود .

حدود اختیارات و وظایف شوراهای فرعی را قانون تعیین می‌کند و تشکیلات آنها به تصویب شورای عالی می‌رسد

مصوبات شورای عالی امنیت ملی پس‌از تائید مقام رهبری قابل اجراست .

فصل چهاردهم
بازنگری در قانون اساسی

اصل یکصد و هفتاد و هفتم

بازنگری در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران ، در موارد ضروری به ترتیب زیر انجام می‌گیرد .

مقام رهبری پس‌از مشورت بامجمع تشخیص مصلحت نظام طی حکمی خطاب به رئیس جمهور موارد اصلاح یا تتمیم قانون اساسی را به شورای بازنگری قانون اساسی با ترکیب زیر پیشنهاد می‌نماید .
۱ـ اعضای شورای نگهبان
۲ـ روسای قوای سه‌گانه
۳ـ اعضای ثابت مجمع تشخیص مصلحت نظام
۴ـ پنج نفر از اعضای مجلس خبرگان رهبری
۵ـ ده نفر به انتخاب مقام رهبری
۶ـ سه نفر از هیات وزیران
۷ـ سه نفر از قوه قضائیه
۸ـ ده نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی
۹ـ سه نفر از دانشگاهیان

شیوه کار و کیفیت انتخاب و شرایط ان را قانون معین می‌کند .

مصوبات شوری پس‌از تائید و امضای مقام رهبری باید از طریق مراجعه به آراء عمومی به تصویب اکثریت مطلق شرکت‌کنندگان در همه‌پرسی برسد .

رعایت ذیل اصل پنجاه و نهم در مورد همه‌پرسی «بازنگری در قانون اساسی» لازم نیست.

محتوای اصول مربوط به اسلامی بودن نظام و ابتنای کلیه قوانین و مقررات براساس موازین‌اسلامی و پایه‌های ایمانی و اهداف جمهوری اسلامی ایران و جمهوری بودن حکومت و ولایت امر و امامت امت و نیز اداره امور کشور با اتکاء به آراء عمومی و دین و مذهب رسمی ایران تغییرناپذیر است .

از سوی اداره راهنمائی و رانندگی تهران

مقررات مربوط به عبور ومرور وسائط نقلیه‌درروز اربعین‌حضرت امام اعلام شد

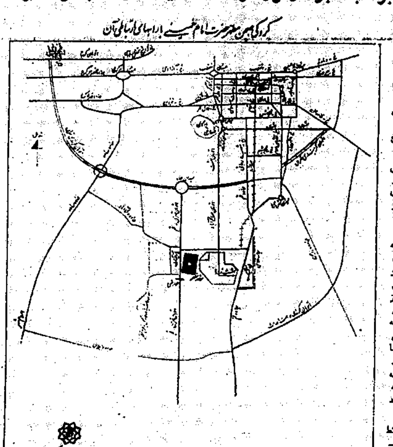

● سرویس اجتماعی : مقررات مربوط به عبور ومرور وسائط نقلیه و نحوه استقرار عزاداران اربعین رحلت‌حضرت امام، طی اطلاعیه‌ای از سوی اداره راهنمائی و رانندگی اعلام شد :

متن اطلاعیه به این شرح است :

اداره راهنمائی و رانندگی تهران که هنگام با امت‌عزادار ایران ، در آستانه برگزاری مراسم اربعین ارتحال رهبر عالیقدر انقلاب اسلامی و پیشوای مسلمین جهان‌حضرت امام‌خمینی رضوان‌الله‌تعالی‌علیه و تدارک امکانات لازم برای هر چه با شکوهتر مراسم و تامین رفاه و نظم ترافیکی متناسب باعظمت این روز قرار گرفته است ، به اطلاع امت عزادار می‌رساند که مقررات و محدودیتهای‌ترافیکی خاص در خیابانها و بزرگراهها و اتوبانها و معابر اطراف‌مرقد مطهر و محورهای ارتباطی به بهشت‌زهرا به شرح زیر به مرحله اجرا گذاشته خواهد شد :

الف : تردد و توقف وسائط نقلیه از ساعت ۱۸ روزچهارشنبه مورخ ۲۱ر۴ر۶۸ تا پایان مراسم ازمعابر مشروحه زیر ممنوع می‌باشد :

۱ـ طول اتوبان‌بهشت‌زهرا از تقاطع اتوبان صالح‌آباد (درب شمالی بهشت زهرا) تاپل اتوبان تهران ـ قم.

۲ـ اتوبان تهران ـ قم از پل اتوبان بهشت‌زهرا تا عوارضی اتوبان تهران ـ قم .

۳ـ خیابانهای جدیدالاحداث اطراف حرم مطهر منتهی به اتوبانهای تهران ـ قم و بهشت‌زهرا .

۴ـ اتوبان صالح‌آباد حد فاصل میدان لاله تا مقابل درب شمالی بهشت زهرا به استثنای اتوبوسهای‌شرکت واحد.

۵ـ اتوبان تهران ـ قم حدفاصل میدان جهاد تا پل روگذر اتوبان بهشت‌زهرا (فقط ممنوعیت توقف اعمال خواهد شد).

۶ـ مسیر جدیدالاحداث مترو از تقاطع خیابان شوش تا اتوبان بهشت‌زهرا ، به استثنای اتوبوسهای شرکت واحد.

ب : وضعیت و مسیرهای حرکت وسائط نقلیه در خیابانها و بزرگراههای منتهی به حرم مطهر:

۱ـ خیابان شهید رجائی از ساعت ۸ صبح روز پنجشنبه تا ساعت ۱۷ همان روز ، از تقاطع تختی تا مقابل بیمارستان شهدای هفتم تیر و ادامه آن درجاده قم تامقابل بیمارستان شهید بهشتی از شمال به جنوب یکطرفه و از ساعت ۱۷ تا پایان برنامه در عکس جهت فوق (جنوب به شمال) یکطرفه خواهد بود.

۲ـ جاده قدیم قم ،از ساعت ۱۷ تا پایان برنامه ، ازمقابل درب جنوب شرقی بهشت‌زهرا به شمال یکطرفه خواهد بود.

۳ـ اتوبان تهران ـ قم ، حد فاصل میدان جهاد تا پل روگذر اتوبان بهشت‌زهرا ، از ساعت ۶ بامداد تا ۱۷ دوطرفه و از ساعت ۱۷ تا پایان برنامه ، از جنوب به شمال درهر دو باند یکطرفه خواهد بود.

۴ـ اتوبان صالح‌آباد ، منشعب ازمیدان لاله به سوی بهشت‌زهرا، (اختصاص به تردد اتوبوسهای‌شرکت واحد دارد و تردد وسائط نقلیه ازاین محور درتمام ساعات اجرای برنامه ممنوع می‌باشد.

۵ـ از ساعت ۱۷ روز پنجشنبه ۲۲ر۴ر۶۸ ورود تمام وسائط نقلیه در محور اتوبان کمربندی از میدان خاور، تقاطع جاده ساوه به سمت شرق، ممنوع خواهد بود.

۶ـ اتوبان بهشت‌زهرا از ساعت ۶ بامداد تا ساعت ۱۷ ، از تقاطع جاده قم تا ورودی به پارکینگ های احداثی ازمجاورت درب شمالی بهشت‌زهرا از شرق به غرب یکطرفه و از ساعت ۱۷ تا پایان مراسم درهر دو باند به سمت جاده‌قم، غرب به شرق یکطرفه خواهدبود.

۷ـ برای توقف وسائط نقلیه زائران مرقد مطهر حضرت امام ، پارکینگهایی در داخل بهشت‌زهرا و ضلع غربی اتوبان تهران ـ قم ، حدفاصل پل اتوبان‌تا پاسگاه پلیس راه درنظر گرفته شده است .

۸ـ برای عزیمت ساکنین شهرستانهای شمالی و شمال‌غرب‌کشور ومناطق غرب‌وشمال‌غرب تهران به مرقد مطهر حضرت امام، مسیر اتوبان تهران ـ کرج، کمربندی میدان خاور ، میدان جهاد ، اتوبان تهران ـ قم، مرقد مطهر توصیه می‌شود.

۹ـ برای عزیمت ساکنین مناطق شمال، شمال شرق و شرق تهران ، خیابانهای شهید رجائی ، فدائیان‌اسلام، شهرزاد و جاده قدیم قم و استقرار در پارکینگهای جدیدالاحداث داخل بهشت‌زهرا توصیه می‌شود.

با توجه به امکانات وسیعی که از طریق شرکت واحد اتوبوسرانی تهران و حومه برای انتقال امت عزادار ازمیادین اصلی شهر به سوی مرقد مطهر و مراجعت آنان در نظر گرفته شده ، از عموم شهروندان گرامی درخواست می‌شود حتی‌الامکان ازآوردن‌وسائط نقلیه شخصی خودداری کنند و از اتوبوسهای شرکت واحد استفاده کنند.

اداره راهنمائی و رانندگی تهران انتظار دارد ، امت عزادار ایران مانند همیشه عوامل این اداره را با رعایت دقیق مقررات وضع شده، درانجام وظایفشان‌یاری کنند.

عضو یاتا
ARYA TOUR
شرکت مسافرتی و جهانگردی
آریا
تور ترکیه
تور چین